

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗВО "ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА" ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

м. Мукачєво

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА» ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

**Мукачево
2024**

Говорячи про роль бібліотеки та бібліографії у формуванні інформаційної грамотності особистості, необхідно зазначити, що багато залежить від рівня розвитку самої бібліотеки та якості її технологічних процесів. Упровадження нових інформаційних технологій та автоматизація бібліотечних процесів дають змогу розширити асортимент і оперативність надаваних інформаційних послуг для забезпечення самостійної роботи студентів.

Істотним доповненням до книжкового фонду бібліотеки нині є видання на електронних носіях, а також електронне копіювання навчальних і методичних матеріалів, що сприяє більш оперативному отриманню інформації в самостійній роботі студентів.

Таким чином, на нинішньому етапі розвитку освіти значення вузівської бібліотеки визначається вже не тільки традиційними показниками величини бібліотечного фонду та кількістю підписаних періодичних видань, а й рівнем комфортності доступу до інформації незалежно від її формату.

Список використаних джерел

1. Грабар Н. Г. Роль бібліотеки у формуванні розвитку самоорганізації студентства. *Бібл. форум України*. 2008. № 2. С. 25–27.

УДК 37.015.31:17.022.1

**Ганна ТОВКАНЕЦЬ,
Сільвія СВИЦО**

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ВИХОВНЕ ЗНАЧЕННЯ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЧИТАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасний національний виховний ідеал – це високоморальний, творчий, компетентний громадянин, який усвідомлює відповідальність за сьогодення і майбутнє своєї країни, укорінений у духовних та культурних традиціях багатонаціональної України.

На основ аналізу наукових досліджень [1, с. 61; 4; 6], виходячи з вищезазначеного виховного ідеалу, а також ґрунтуючись на базових для нашого суспільства цінностях (сім'я, праця, батьківщина, природа, світ, знання, культура, здоров'я, людина), можна сформулювати загальну мету виховання – особистісний розвиток учнів, що виявляється: у засвоєнні ними знань основних норм, які суспільство виробило; у розвитку їх позитивних відносин до цих суспільних цінностей; набутті ними відповідного цим цінностям досвіду поведінки, досвіду застосування сформованих знань та відносин на практиці.

Для досягнення поставленої мети виховання учнів в сучасній освітній практиці визначено ряд завдань, однією з яких є – використовувати у вихованні учнів можливості шкільного уроку.

Реалізація педагогами виховного потенціалу уроків української мови і читання передбачає різні дії та заходи, такі як: встановлення довірчих відносин, стимулювання дотримуватися на уроці загальноприйнятих норм поведінки,

правил спілкування, принципів навчальної дисципліни і самоорганізації, привернення уваги молодших школярів до ціннісного аспекту явищ, які вивчаються на уроках читання, використання виховних можливостей змісту навчального предмета через демонстрацію учням прикладів відповідальної, громадянської поведінки, прояви людинолюбства і добросердечності. Це здійснюється через підбір відповідних текстів для читання, завдань для вирішення проблемних питань у класі, застосування на уроці інтерактивних форм роботи з учнями, включення до уроку ігрових процедур, організація шефства, ініціювання та підтримка дослідницької діяльності учнів тощо [2; 3; 5].

Уроки української мови мають величезний виховний потенціал: виховання моральних якостей відбувається в процесі використання текстів, які дають не тільки уявлення про добро і зло, про місце і призначення людини в навколишньому світі, розвивають високі почуття, але і повинні звертати увагу учнів на сучасні досягнення, на нові відкриття у науці та техніці, на факти життя видатних людей, на процеси виховання волі, працьовитості, на високі моральні якості. Такі тексти можна підібрати з художньої літератури, науково-популярних журналів, а також використовувати ресурси Інтернету, де у великій кількості вже підібрано потрібний дидактичний матеріал.

Наприклад, урок, у якому граматику вивчається на змістовному текстовому матеріалі, що забезпечує виховну функцію уроку, залишає у пам'яті учнів глибший слід, а навички правопису, сформовані у ньому, бувають зазвичай усвідомленішими і стабільнішими, отже – міцнішими.

На уроках читання у початковій школі легко працювати з виховним потенціалом прислів'їв, приказок, фразеологізмів, які можна використовувати щодо різних тем у процесі навчання українській мові. Через прислів'я та приказки розкриваються духовні та культурні традиції багатонаціонального народу України яскравіше сприймаються як базові для нашого суспільства цінності. Використання учнями народних висловів, класифікація їх у темах, аналіз сенсу прислів'їв, розуміння їх узагальнюючого характеру сприяє збагаченню мовлення, підвищенню грамотності, вихованню естетичного смаку; різноманітна та цікава робота з прислів'ями прищеплює учням любов до народної творчості, вчить уважно ставитися до влучних, образних виразів [3]. Необхідно пам'ятати, що прислів'я та приказки виховують у підростаючого покоління почуття патріотизму, любов до праці, повагу до народу та гордість за нього.

Зазначимо, що саме літературне читання як навчальний предмет через художні тексти здатний збагатити особистість молодшого школяра духовно-моральними ідеями та уявленнями, які, у свою чергу, відобразяться у повсякденній поведінці дитини. Художня література та художній образ формує у дітей молодшого шкільного віку поінформованість та естетичні почуття, розвиває навички та звички правильної поведінки. Ступінь оволодіння моральними уявленнями у молодшого школяра безпосередньо пов'язано з його особистим життєвим досвідом та загальним розвитком. Успішність духовно-морального виховання молодших школярів під час уроків літературного

читання у багато в чому визначається системністю здійснення освітнього процесу та педагогічною майстерністю вчителя початкових класів [6].

Щоб виховання та розвиток молодших школярів були успішними, необхідно своєчасно розпочати формування моральності, самостійності, ініціативи, творчих відносин у діяльності, критичного мислення, що повною мірою можуть забезпечити уроки української мови і читання.

Список використаних джерел

1. Вагерич. Н.С, Товканець Г.В Моральне виховання як чинник гуманізації соціальних відносин. Наука майбутнього. 2018. № 1. С. 60 – 68.
2. Вашуленко О.В. Уроки літературного читання. 2 клас (частина II): метод. посібн.. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2014. 208 с.
3. Вашуленко О.В., Захарченко О.А., Левченко І.В. Варіативність уроків літературного читання. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>.
4. Десятник К.В. Уроки духовності: навч.-метод. посіб. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2010. 174 с.
5. Савченко О.Я. Літературне читання: підруч. для 2 кл. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2013.160 с.
6. Товканець Г.В. Духовно-моральне виховання як умова успішної самореалізації особистості в соціумі. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». 2019. Випуск 1 (44). С. 179–185.

УДК 372.7

Людмила ТРАЧУК

ВСП «Надвірнянський фаховий коледж
Національного транспортного університету»,
м. Надвірна

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА» НАДВІРНЯНСЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

Відповідно до чинних законодавчих норм, заклади фахової передвищої освіти є кваліфікаційними центрами, уповноваженими на оцінювання і визнання результатів навчання, зокрема, здобутих шляхом неформальної освіти, присвоєння та/або підтвердження професійних кваліфікацій відповідного рівня. ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ» заохочує студентів до здобуття освіти всіх видів, зокрема і неформальної. Для забезпечення проведення процедур визнання результатів неформального навчання коледж розробив нову редакцію «Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», де встановлені організаційні аспекти процедур визнання, уповноважені на виконання процедур визнання відповідні структурні підрозділи, призначені уповноважені особи та визначені методи оцінювання. Оприлюднення інформації про процедуру визнання результатів неформальної освіти здійснюється на сайті коледжу у розділі «Якість освіти», там само розміщені зразки заяви студента та протоколу засідання фахової комісії з визнання результатів неформальної освіти.

Мотичка В., Прокопович Л. Соціально-комунікаційні тенденції в діяльності бібліотечних установ	75
Назарук Н. А. Рівненська обласна бібліотека для дітей – осередок для творчого навчання та саморозвитку	77
Орлов Д., Петрова А. Роль та значення інформаційно-аналітичного сектору в діяльності наукової бібліотеки Мукачівського державного університету	80
Охріменко Г. Змістово-тематичне наповнення освітньої компоненти «Бібліотечна справа» для здобувачів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (на прикладі Національного університету «Острозька академія»)	82
Патрикей С. Грантова діяльність як перспектива розвитку Рівненської обласної бібліотеки для молоді	84
Петрова А., Орлов Д. Різновиди бібліотерапії	87
Попович Н., Гасуляк С. Виховання культури читання у дітей молодшого шкільного віку	90
Попович Н., Семенчук В. Формування та розвиток літературної компетентності у дітей молодшого шкільного віку	92
Попович Н., Химинець А. М. Специфіка розвитку читацької самостійності дітей молодшого шкільного віку	94
Постельжук О. Книгозбірня як осередок культурного та духовного відродження нації	95
Постельжук О., Климчук В. Віртуальний простір бібліотеки як середовище освіти та самоосвіти студентів-юристів	97
Приходько Н. Просування читання засобами рекомендаційної бібліографії	100
Прокопович Л. Освітня діяльність шкільних та університетських бібліотек	103
Розман І. Роль бібліотечної педагогіки в освіті	106
Русин Н., Мовчан К. Інноваційні підходи та стратегії розвитку бібліотечної педагогіки в сучасній освіті	108
Семенчук В., Веремчук О. Бібліопедагогіка та її роль у формуванні та розвитку читача в умовах шкільної бібліотеки	110
Сідор Ю., Товканець Г. Бібліотека як простір забезпечення доступу до знань, розвитку культури та соціального прогресу.....	112
Теличко Н. Бібліотека закладу вищої освіти як осередок формування інформаційної культури здобувача освіти.....	114
Товканець Г., Свищо С. Виховне значення уроків української мови і читання у початковій школі	116
Трачук Л. Неформальна освіта студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Надвірнянського фахового коледжу	118
Химинець А. М., Прокопович Л. Бібліотечні інноваційні послуги: міжнародний та вітчизняний досвід	120
Чернецька І., Постельжук О. Роль літературного процесу у формуванні емоційного та інтелектуального розвитку дітей та молоді	123
Черніговець Т. Сучасна шкільна бібліотека як інформаційно-освітній простір	126
Шевчук В., Шатрова М. Структура електронної бібліотеки ЗВО (на прикладі наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія»).....	128
Щербан Т., Брецько І. Терапевтичні можливості бібліотерапії як сучасного методу психологічної допомоги	131
Юшин С. Штучний інтелект у бібліо-лабіринтах як провідник для шукачів досконалішої форми самоактуалізації	133
Відомості про авторів	137

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>